

TIMRING SKOLE OG DAGTILBUD

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE
LÆREPLAN 0-6 ÅR
2023-2024

RAMBOLL

Indholdsfortegnelse

1 INTRODUKTION.....	2
1.1 Læsevejledning	2
1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?).....	4
2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019	5
2.1 Børnesyn.....	5
2.1.1 Vurdering	6
2.2 Dannelse og børneperspektiv	6
2.2.1 Vurdering	7
2.3 Leg	8
2.3.1 Vurdering	9
2.4 Læring	9
2.4.1 Vurdering	10
2.5 Børnefællesskaber	11
2.5.1 Vurdering	12
2.6 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	13
2.6.1 Vurdering	14
2.7 Samarbejde med forældre om børns læring	14
2.7.1 Vurdering	16
2.8 Børn i udsatte positioner.....	16
2.8.1 Vurdering	17
2.9 Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen	18
2.9.1 Vurdering	19
3 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER	20
3.1 Samspil og relationer.....	20
3.1.1 Vurdering	21
3.2 Evaluerende pædagogisk praksis.....	21
3.2.1 Vurdering	22
4 ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN	24
4.1 Inddragelse af lokalsamfundet og forældrebestyrelsen	24
4.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	25
4.2.1 Vurdering	26
5 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	27
5.1 Alsidig personlig udvikling	27
5.2 Social udvikling	28
5.3 Kommunikation og sprog	29
5.4 Krop, sanser og bevægelse.....	31
5.5 Natur, udeliv og science	33
5.6 Kultur, æstetik og fællesskab	35

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling. Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intendede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

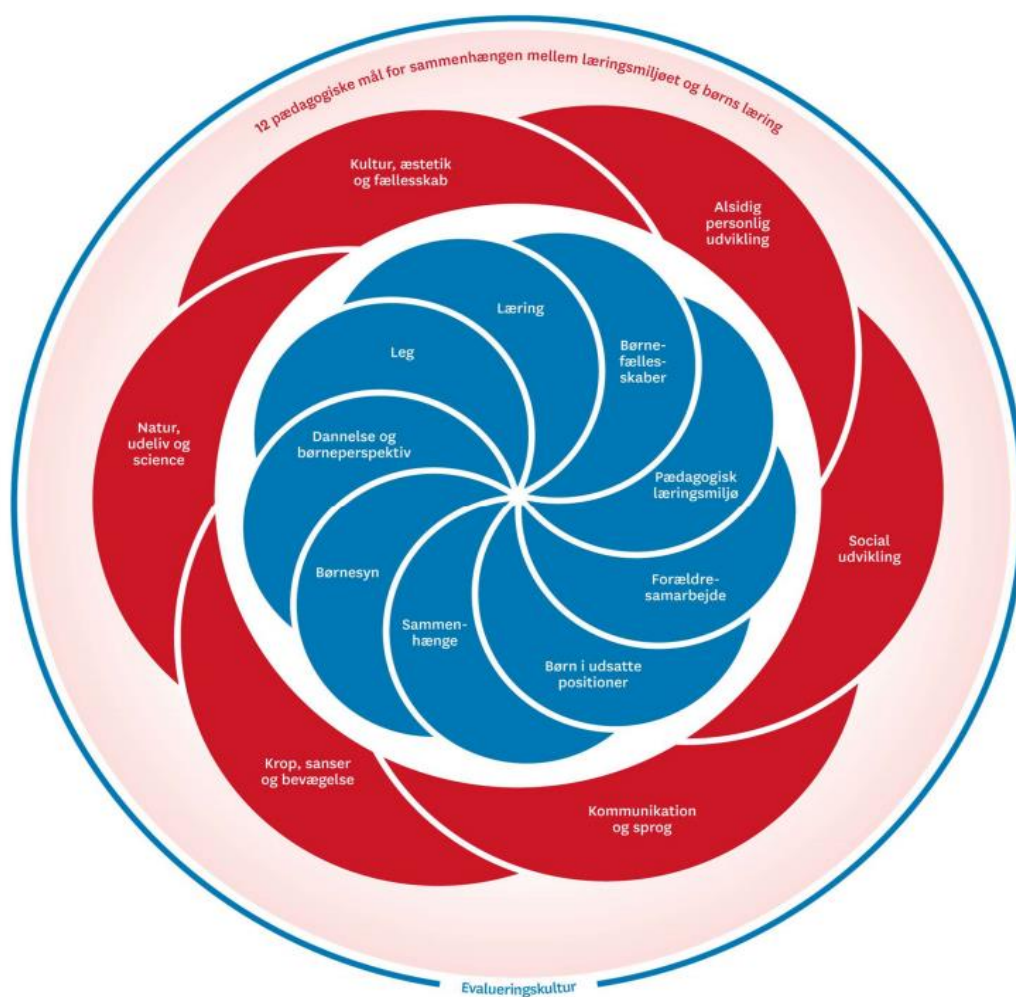
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

Vi er den lille institution med det store nærvær.

Børnehaven og vuggestuen ligger lige i hjertet af Timring - en lille aktiv landsby. Vi har naturskønne områder og er tæt på skov og sø. Børnehaven og vuggestuen er en del af Timring Skole og dagtilbud, som er en §24a institution, der udover os består af skole og SFO. En enhed som giver os unikke muligheder for at gøre en forskel og skabe den røde tråd i børnenes liv. Vi værner om det tætte samarbejde, som vi ser som en styrke for læringscenterets børn - Vi ved nemlig, at når børn oplever gode overgange, så gavner det barnets trivsel og læring i overgangsperioden som fx ved skolestart.

Vi har til huse i den gamle Timring Skole. Børnehaven er normeret til 50 børn og i vuggestuen har vi plads til 10 børn. Gennem leg og bevægelse arbejder vi målrettet på at udvikle hele mennesker med stærke sociale og menneskelige kompetencer.

Personalesammensætningen er 3 pædagoger, 1 pædagogisk assistent, 2 pædagogmedhjælpere samt 1 pædagogisk leder der både varetager pædagogiske og administrative opgaver. Derudover deler vi pedel med skolen. Vi har også løbende Pau-elever.

Vi foretog november 2022 en større strukturændring i institutionen. Børnene er nu opdelt på tre basisgrupper på tværs af alder. Vi ved, at børn trives, lærer og udvikler sig igennem en god pædagogisk tilrettelagt hverdag. Hverdagen skal tage udgangspunkt i et samspil mellem børnene og imellem børn og voksne. Vi har i Timring børnehave og vuggestue, tilrettelagt en hverdag, hvor børnene veksler imellem forskellige læringsmiljøer, som består af pædagogiske planlagte aktiviteter, børns lege og hverdagsrutiner.

Vi arbejder med de nye styrkede pædagogiske læreplaner, hvor der fokuseres på temaerne: Barnets alsidige personlige udvikling, sociale kompetencer, sprog og kommunikation, krop og bevægelse, natur, naturfænomener og science, kulturelle udtryksformer, værdier, dannelse og masser af leg.

Udover dette arbejder vi med venskaber, inklusion og fællesskab. Det pædagogiske arbejde veksler i løbet af dagen mellem aktiviteter i det store fællesskab og aktiviteter i mindre grupper. Hvert år udarbejder personalet et årshjul med forskellige temaer, som børn og voksne skal fordybe sig i. Årshjulet skal forstås på den måde, at der bliver arbejdet med de ovennævnte områder i læreplanen hver dag fra kl. 6.15 til 16.30 hele året.

I perioder har vi dog særligt fokus på de enkelte temaer. Der er en rød tråd igennem hver periode, og der bliver lagt vægt på et godt læringsmiljø. Temaerne understøttes af planlagte aktiviteter som kan være alt fra fællessange, kreative projekter, ture ud af huset, årets traditioner mm. Fælles for aktiviteterne er at børnene får lov til at udforske, udtrykke sig og danne relationer.

Temaerne i 2024 vil være "min familie", "Kroppen", "Forår" og "Børn i andre lande".

De planlagte aktiviteter foregår i skiftende opdeling i små og store grupper. De små grupper er en vekslen mellem aldersopdelte grupper og grupper på tværs af alder. De aldersopdelte grupper giver mulighed for at planlægge de pædagogiske aktiviteter mere målrettet, mens der i grupper hvor børn er på tværs af alder er mulighed for at spejle sig/se op til de ældre børn, og de ældre børn "vokser" ved at være rollemodel. Fælles for de små grupper er, at de giver en tættere interaktion, hvilket fremmer børnenes læring, børnenes indbyrdes relationer og samtidig fremmer det barnets sproglige udvikling.

I de større børnegrupper har børnene mulighed for at danne erfaringer i at indgå i samspil med flere børn, de små lærer af de store, hvordan regler og samarbejde udøves, hvordan man leger og løser opgaver. De store lærer at tage hensyn til og drage omsorg for de mindre, at sætte sig selv til side og forsøge at tage den andens perspektiv.

Det store fællesskab er også vigtigt, da det er her vi giver rum for kultur - børnekultur - hvor der er rig mulighed for lege og aktiviteter på tværs af alder og hvor børnene får erfaringer med at afstemme sig selv i forhold til andre, samtidig med de får viden og erfaringer i at være deltagende i forpligtende fællesskaber.

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019

Evalueringsinstituttet (EVA) har i 2019 udgivet en revideret udgave af Redskab til selvevaluering, som er et redskab der blandt andet kommer omkring tematikkerne i det pædagogiske grundlag. Selvevalueringen er et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG									FOKUSOMRÅDER	
	Børnesyn	Dannelse og børneperspektiv	Leg	Læring	Børnefællesskaber	Læring i smiljø hele dagen	Samarbejde med forældre	Børn i udsatte positioner	Sammenhæng til bhk.	Samspil og relationer	Evaluering af praksis
06-02-2023	4,0	3,7	3,7	5,0	4,7	4,7	5,0	4,3	5,0	4,3	4,7

2.1 Børnesyn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan kommer vores børnesyn til udtryk i hverdagen og i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljøer i vores dagtilbud?
- Hvordan lykkes vi med at skabe rammerne for et godt børneliv, hvor der er plads og ro til at være barn?
- Hvordan oplever børnene, at vi ser dem som kompetente og selvstændige i vores pædagogiske praksis?
- På hvilke måder arbejder vi med børn som aktive medskabere af egen udvikling?

Børnesyn:

For os er det vigtigt, at det enkelte barn bliver set og er en værdi i sig selv. I Timring vuggestue og børnehave er vi opmærksomme på barnets individuelle behov, samtidig med at vi tror på at alle børn skal lære at begå sig i forskellige fællesskaber og i forskellige sammenhænge.

Vi arbejder aktivt på at understøtte det gode børneliv, ved at skabe gode lege- og læringsmiljøer for børnegruppen.

Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang, hvilket ses ved at det pædagogiske personale har empati, respekt, tolerance og er ligeværdige i relationerne med børnene. Vi mener at alle børn har

ret til at opleve sig set og hørt i løbet af deres hverdag. I vuggestuen og børnehaven har vi voksne et særligt ansvar for at se, respektere og forstå barnets perspektiv.

I Timring vuggestue og børnehave skaber vi tryghed og omsorg for alle børn ved at være fysisk og mentalt til stede. Vi taler i en varm og respektfuld tone med børnene og med hinanden.

I hverdagen har vi fokus på børnenes selvhjulpnehed og vi arbejder med at børnene oplever succes. Det er for os vigtigt, at børnene føler glæde ved at kunne noget og ved at mestre sin hverdag fx i garderoben, på badeværelse, ved måltidet og i alle de andre hverdagsrutiner.

For at styrke barnet, har vi indtænkt vores læringsmiljøer meget bredt – Her er det børnenes lege, børneperspektivet og børnefællesskabet, der er centralt. Her er vi voksne gode til at være med på sidelinjen, og følge børnenes initiativer - både i vuggestuen og i børnehaven.

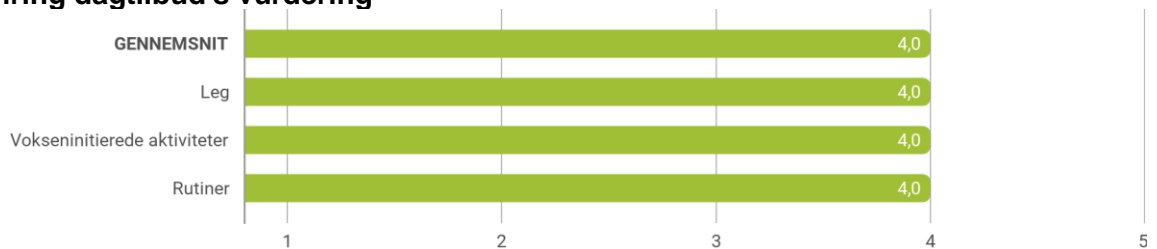
Vores læringsmiljøer er desuden dynamiske og de tager udgangspunkt i den aktuelle børnegruppe vi har. Vi arbejder aktivt med Herning modellen for at opbygge og styrke de positive relationer både mellem børnene og mellem børn og voksne. Samtidig bruger vi ligeledes redskaberne fra Herning modellen til at forebygge og håndtere uønsket adfærd og til at opbygge fællesskaber for alle børn. Hos os er det vigtigt at hvert barn har oplevelsen af føle sig både set og hørt. Alle skal føle sig som en vigtig brik i det samlede fællesskab. Vi er derfor meget opmærksomme på at fortælle børnene, at de har været savnet, hvis de fx har været syge eller på ferie.

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børn som medskabere af egen udvikling i disse udvalgte situationer?

2.1.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

2.2 Dannelse og børneperspektiv

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan forstår vi dannelse? Og hvordan afspejles den forståelse i tilrettelæggelsen af vores pædagogiske læringsmiljø?

- Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?
- Hvornår har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle vores pædagogiske læringsmiljø?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør det i dag?

Dannelse og børneperspektiv:

Alle børn - uanset alder - har ret til at opleve sig set og hørt i løbet af deres hverdag. I vuggestuen og børnehaven har vi voksne et særligt ansvar for at se, respektere og forstå barnets perspektiv. I Timring vuggestue og børnehave er vi opmærksomme på barnets individuelle behov, samtidig med at vi tror på at alle børn skal lære at begå sig i forskellige fællesskaber og i forskellige sammenhænge. Barnet er ekspert på, hvordan det oplever sit eget liv. Vi ved at barnets personlige udvikling fremmes bedst, når vi tager udgangspunkt i barnets egne ønsker, perspektiver og erfaringer. Derfor gør vi i Timring vuggestue og børnehave det bedste vi kan for at inddrage barnets perspektiv.

I Timring vuggestue og børnehave er vi opmærksom på at lære børnegruppens perspektiver at kende. Vi er på udkig efter det børnene er optaget af og nysgerrige på, og vi bruger denne viden reflektivt i personalegruppen.

Derfor er det for os vigtigt at den samlede personalegruppe:

- Har evnen til at få øje på det børnegruppen er optaget af
- Giver sig selv/hinanden tid og forpligtelse på at undersøge børnenes perspektiver
- Er ydmyghed og har kritisk refleksion over egne fordomme, fortolkninger og dagsordner
- Tør kaste sig ud i eksperimenterne og slippe "det vil plejer" og troen på "det sikre" eller "afprøvede"

I det pædagogiske arbejde anvender vi børneinterview, observationer, videooptagelser som nogle af redskaberne til at have fokus på barnets perspektiv.

I det pædagogiske arbejde styrker vi det enkelte barn til at kunne indgå i de fællesskaber, som barnet er en del af - Fx så barnet tør byde ind med sine tanker, ideer, fortællinger mm.

For at styrke barnet, har vi netop indtænkt vores læringsmiljøer meget bredt – Her er det børnenes lege, børneperspektivet og børnefællesskabet, der er centralt. Her er vi voksne gode til at være med på sidelinjen, og følge børnenes initiativer - både i vuggestuen og i børnehaven.

Barnet skal opleve sin tid i Timring vuggestue og børnehave som demokratisk, hvor vi mener, at børnenes perspektiver tillægges stor værdi. Børnenes initiativer viser, hvilke strategier de har tillært sig, og det er de pædagogiske medarbejders fornemmeste opgave at se bag handlinger og være nysgerrige på, hvad barnet reelt forsøger at kommunikere.

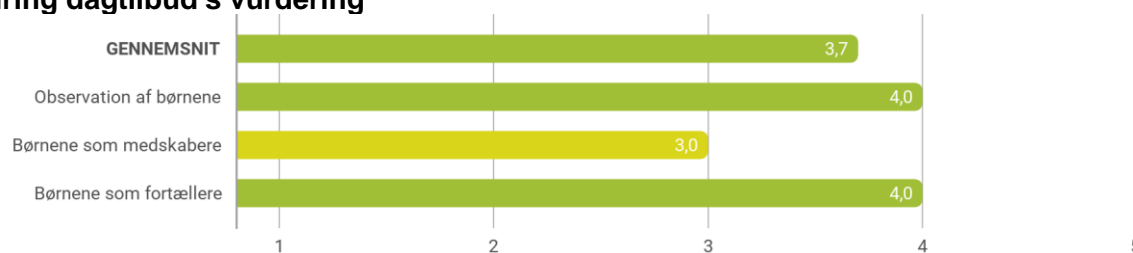
2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

2.3 Leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan oplever børnene i vores dagtilbud, at vi anerkender og skaber rum for legen i den hverdag og i det pædagogiske læringsmiljø, vi tilrettelægger for børnene?
- Hvordan skaber vi lige deltagelsesmuligheder for de børn, der har brug for støtte til at komme med initiativer og bruge deres demokratiske stemme?
- Hvad gør vi for, at børnene får mulighed for at afprøve forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

Børns leg:

Alle børn har ret til at indgå i et meningsfuldt fællesskab. For børn i børnehaven og vuggestuen er netop legen motoren for et meningsfuldt børnefællesskab. Hos os er vi voksne bevidste om, at børn ikke er født med en legekompentence, og derfor er det noget der skal opøves og læres. Børn træder ind i vores fællesskab med forskellige forudsætninger. Vi er bevidste om, at det er os voksne der har ansvaret for, at alle børn indgår i trygge, værdifulde og betydningsfulde fællesskaber. I børns lege er der masser af følelser og afkodninger på spil. Børnene skal lære at tage hensyn til sig selv og de andre, samtidig med at de øver sig i at være en del af fællesskabet. Det er en opgave vi voksne skal guide og støtte børnene i.

I Timring børnehaven og vuggestuen har vi stor fokus på børnenes leg, da legen er med til at fremme børns sociale udvikling, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, identitet, selvværd og fantasi. Der er værdi i legen, da den er grundlæggende for barnets sociale og personlige læring og udvikling. Derfor anerkender og respekterer vi legens vigtighed og giver legen en betydningsfuld plads i hverdagen. Vi er bevidste om, at vi voksne har et stort ansvar for at alle børn føler sig som en del af fællesskabet og som en del af legen. Derfor er det vigtigt, at vi voksne støtter, guider og rammesætter legen således at den er positiv og udviklende for barnet. Vi bruger tid på at observere børnenes lege, da den viser, hvad barnet er optaget af, hvilke udfordringer der kan være og hvilke legerelationer barnet indgår i.

Nogle børn har svært ved at indgå i de børneinitierede lege. Her er vi bevidste om vores opgave, der består i at guide og inddrage barnet i legen. Vi starter fx en leg op med barnet – som ofte bliver et tilløbsstykke for andre børn. Her gør vi meget ud af at fremhæve det udsatte barn, således dets

ressourcer fremhæves. Vi kan også starte en voksenstyret leg op som fx kyllingemor, tampen brænder eller en sangleg. Vigtigst for os er, at alle vores børn føler sig som en del af vores meningsfulde fællesskab.

Vi havde en gruppe af børn der var meget optaget af at lege butik. Det greb den voksne, og pludselig var der gang i aktiviteter, der omfattede at klippe i reklamer for at kunne skabe børnenes egne tilbud, og der skulle naturligvis også laves penge. Denne leg fik rigtig mange børn inddraget i legen, som varede i mange dage.

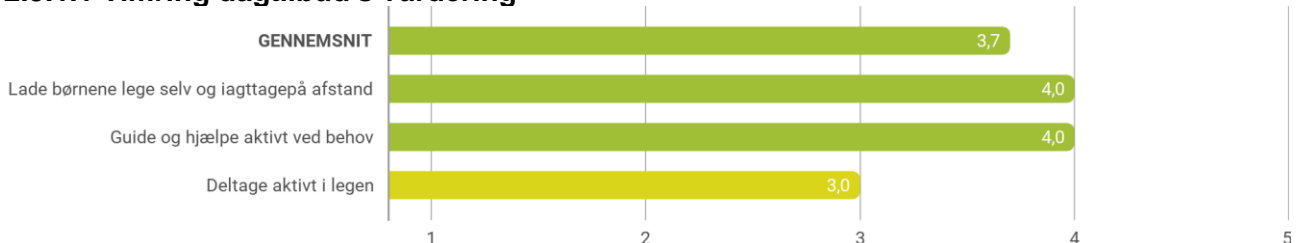
Vi er meget opmærksomme på børns lege og på børns deltagelse i et meningsfuldt fællesskab. Vi gør i hverdagen alt det bedste, vi kan, for at alle børn inddrages i fællesskabet. Når vi oplever, at et barn står udenfor og derved er i en udsat position i fællesskabet, bruger vi redskaberne og metoder fra Herning modellen. Vi benytter os ligeledes af materialet Fri for Mobberi. Vi arbejder målrettet med vores organisering og positionering i hverdagen. For os er det vigtigt, at alt pædagogisk personale kender deres plads og rolle i løbet af hverdagen. På den måde kan vi i fællesskab meget bedre understøtte børnefællesskabet igennem leg og aktiviteter. Vi har i løbet af 2023 haft et større pædagogisk fokus på børns leg – Et fokus der vil fortsætte også i 2024. Vi ved, at leg ikke bare opstår af sig selv, men at leg kræver viden og erfaring. Derfor har det pædagogiske personale en stor opgave i at understøtte legefællesskabet i børnegruppen.

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

2.4 Læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring?
- På hvilke måder har vi fokus på læring gennem hele dagen (i både leg, aktiviteter og rutiner)?

- Hvad er vores rolle i forhold til at understøtte børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse i børneinitierede lege og aktiviteter?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkedes med at tilrettelægge pædagogiske læringsmiljøer ud fra en bred læringsforståelse?

Læring:

Vi har i Timring børnehaven og vuggestue fokus på at skabe en god pædagogisk tilrettelagt hverdag for alle børn, da vi ved, at det er her igennem børn trives, lærer og udvikler sig. Læringen sker hos os igennem en veksling mellem leg, planlagte aktiviteter, spontane aktiviteter og hverdagsrutiner. Rutinerne og dagens rytme danner et skelet for vores pædagogiske arbejde i hverdagen og skaber et miljø for læring. Rutinerne er for børnene genkendelige, gennemsigtige, overskuelige og tryghedsskabende, hvilket giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

De pædagogiske aktiviteter kan foregå i det store fællesskab, i spisegrupperne, i aldersopdelte grupper mm. Vores planlagte aktiviteter foregår i en skiftende mellem små og store grupper. Vi organiserer os så ofte som muligt i små grupper, så der bliver mulighed og rum for stjernestunder i samspillet med børnene og børnene imellem. Her er der plads til fordybelse og et særligt nærvær, som er vanskeligere at opnå i det store fællesskab. Her er vi sammen om noget – enten spontane eller planlagt ud fra de voksnes eller børnenes ideer – og det er også i den mindre fællesskaber meget nemmere at få de gode lange dialoger.

De pædagogiske planlagte aktiviteter:

- Er de aktiviteter som det pædagogiske personale planlægger og organiserer for og med børnene.
- Kan være alt fra fælleslege, kreative projekter, ture ud af huset mm
- Foregår i skiftende opdeling i små og store grupper.
- I de små grupper er børnene ofte aldersopdelt, da det giver mulighed for at planlægge de pædagogiske aktiviteter mere målrettet. Det er også i de små grupper der opstår en tættere interaktion, samtidig med de små grupper fremmer børns læring og deres indbyrdes relation.

I de større grupper har børnene mulighed for at danne erfaringer i at indgå i samspil med flere børn, hvor de kan spejle sig i forskellige aldersgrupper.

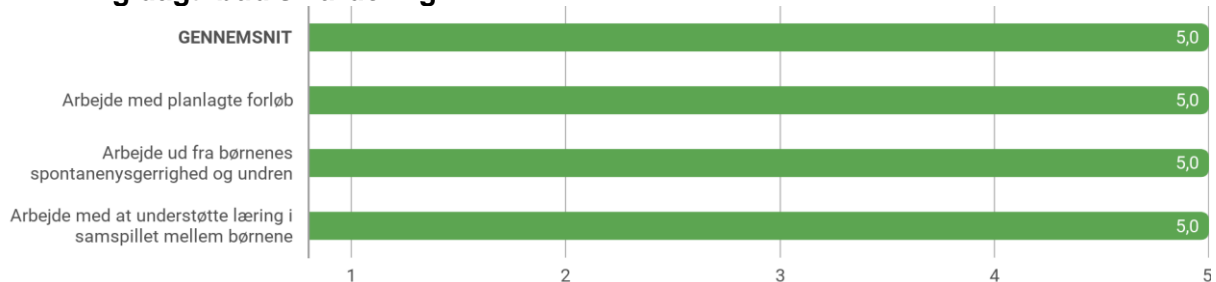
På denne måde ønsker vi at skabe et velfungerende pædagogisk læringsmiljø, hvor vi udvikler børnenes sproglige kompetencer, og hvor der samtidig er mulighed for at eksperimentere, danne relationer, samarbejde og hjælpe hinanden. Vi udarbejder hvert år et årshjul, hvor der udover vores traditioner og almindelige højtider planlægges ca. 4 temaer. Temaerne understøtter børnenes lege, planlagte og spontane aktiviteter og inddrager elementer fra den nye styrkede læreplan. I 2024 er temaerne: Forår, kroppen, min familie og børn i andre lande.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse udvalgte tilgange, når vi arbejder ud fra et bredt læringsbegreb?

2.4.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

2.5 Børnefællesskaber

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi pædagogisk med at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab?
- Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge gode relationer?
- Hvordan understøtter vi forældrenes rolle i forhold til at bidrage til velfungerende børnefællesskaber i vores dagtilbud?
- I hvilke situationer er det lykkedes os at skabe velfungerende børnefællesskaber, hvor alle børn er med?

Børnefællesskabet:

I Timring børnehave og vuggestue er vi opmærksomme på at en høj kvalitet i samspillet og relationerne mellem både børn-børn og børn-voksne er af afgørende betydning for at sikre børnenes trivsel, dannelse, læring og udvikling. Dette er også en af grundene til, at vi har organiseret os i hverdagen som vi har.

Børnene er opdelt i tre basisgrupper – Månen, Solen og Stjernerne. Her er børnene inddelt på tværs af alder. Det er i denne gruppe, børnene spiser frugt, madpakker, holder samling og fejrer fødselsdage.

Månen:

Danner rammerne for vores vuggestue og de yngste børnehavebørn. Vi har 10 vuggestuepladser og i rammerne på Månen er der taget højde for vuggestuebørns behov for udvikling og socialisering. Det er også på Månen det 2,9-årige barn har mulighed for at starte sin nye tilværelse i børnehaven. Her er der en overskuelig base, hvor man kan komme tilbage til, når eller hvis de nye udfordringer bliver for store.

Det er vigtigt for os, at Månen er en integreret del af vores institution, så andre børn må gerne komme på besøg. Ligesom de yngste børnehavebørn også leger og deltager i husets øvrige aktiviteter og lege-læringsmiljøer.

Solen og Stjernerne

Danner rammerne for børnehavens lege- og læringsmiljøer. Alle børn er opdelt i faste spisegrupper på de to grupper. Det er i de grupper, vi spiser dagens måltider, fejrer fødselsdage og holder samling. Resten af dagen kan børnene lege og deltage i de forskellige fællesskaber og fordybende aktiviteter, der foregår både på Solen og på Stjernerne. Vi ser mange fordele i, at børnegruppen er opdelt på tværs af alder i en stor del af hverdagen- Børnene har bl.a. mulighed for at danne relationer på tværs af alder, de kan spejle sig i hinanden og de danner forskellige erfaringer ved at være sammen med børn der både er yngre og ældre.

Vi voksne er skiftevis på Solen og Stjernerne en måned ad gangen.

Dagen i vuggestuen og børnehaven veksler mellem samspillet i det store fællesskab, i basisgrupperne, i børneinitierede fællesskaber, hverdagsrutinerne mm. Vi organiserer os så ofte som muligt i små grupper, så der bliver mulighed og rum for stjernestunder i samspillet med børnene, og børnene imellem. Her er der plads til fordybelse og et særligt nærvær, som er vanskeligere at opnå i det store fællesskab. Her er vi sammen om noget - enten spontant eller planlagt ud fra både de voksnes eller børnenes ideer – og det er nemmere at få de gode lange dialoger.

Når vi kommunikerer med børn både verbalt og nonverbalt, tager vi udgangspunkt i Herning modellen. Indsatsen er en anerkendende kommunikation med ros, opmuntring, motivation og en beskrivende kommunikation omkring følelser og sociale kompetencer.

Vi er den lille institution med det store nærvær, netop fordi alle børn og voksne indgår i tætte relationer og samspil igennem forskellige fællesskaber hele dagen. Børnene oplever stabile, lyttende og nærværende voksne som understøtter en tryk tilknytningsrelation til dem. Det er med til at læringsmiljøet i hverdagen bygger på et trygt samspil.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse udvalgte tilgange til at understøtte børnefællesskaber?

2.5.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

2.6 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at tilrettelægge vores pædagogiske læringsmiljø på?
- Oplever vi, at vi har brug for mere eller en anden viden og kompetence for at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø gennem hele dagen?

I Timring børnehave og vuggestue har vi fokus på at børn trives, lærer og udvikler sig igennem en god pædagogisk tilrettelagt hverdag. Hverdagen hos os tager udgangspunkt i et samspil mellem børnene og mellem børn og voksne. Vi har tilrettelagt en hverdag, hvor børnene hele dagen veksler mellem forskellige læringsmiljøer, som består af pædagogiske planlagte aktiviteter, spontane aktiviteter, børns lege og hverdagsrutiner.

Pædagogiske medarbejdere der leger og/eller er fordybede i de magiske øjeblikke, er en dækkende beskrivelse af, hvornår vi lykkes som dagtilbud. Relationer, der emmer af tillid og nærvær, med følelsen af at vi er det helt rigtige sted – lige nu og sammen. Børn og voksne, der er nysgerrige og viser interesse for sig selv, andre og det omkring dem. Når vi møder noget, vi ikke kender eller har prøvet før, er vi nysgerrige og undersøgende. Sådan ser hverdagen ikke altid ud, men det er vores klare målsætning.

Planlagte aktiviteter:

De pædagogiske planlagte aktiviteter tager udgangspunkt i vores årshjul. Årshjulet består af vores traditioner og de temaer, vi har planlagt at sætte fokus på i det kommende år. Fælles for temaerne er at de er tilrettelagt og organiseret så børnene har de bedste betingelser for at lære og udvikle sig.

I Timring børnehave og vuggestue foregår de planlagte aktiviteter i skiftende opdeling i små og store grupper. I de små grupper er børnene aldersopdelt, da det giver mulighed for at planlægge de pædagogiske aktiviteter mere målrettet. De små grupper giver en tættere interaktion, hvilket fremmer børnenes læring, og deres indbyrdes relation.

I de større grupper har børnene mulighed for at danne erfaringer i at indgå i samspil med flere børn, hvor de kan spejle sig i de forskellige aldres grupper.

Børns lege:

Legen i børnefællesskabet er motoren i børnenes læring og derfor vægter vi dette læringsmiljø meget højt. Børn er ikke født med en legekompentence, så det at lege er noget der opøves og læres, både sammen med andre børn, men også med understøttelse af en voksen. Vi er opmærksom på at børn igennem leg bearbejder indtryk, de undersøger verden, de udvikler fantasi, kreativitet, udvikler sprog, lærer at håndtere konflikter, de opbygger og afprøver venskaber og relationer. Legen har så stor en værdi for barnets udvikling og trivsel, hvilket gør at vi anerkender og tillægger legen en meget vigtig betydning i både børnehaven og i vuggestuens hverdag.

Vi er bevidste om, at vi voksne har et stort ansvar for at alle børn føler sig som en del af fællesskabet og som en del af legen. Derfor er det vigtigt, at vi voksne støtter, guider og rammesætter legen, så den er positiv og udviklende for barnet. Vi bruger tid på at observere børnenes lege, da den viser, hvad barnet er optaget af, hvilke udfordringer der kan være og hvilke legerelationer barnet indgår i.

Hverdagsrutiner:

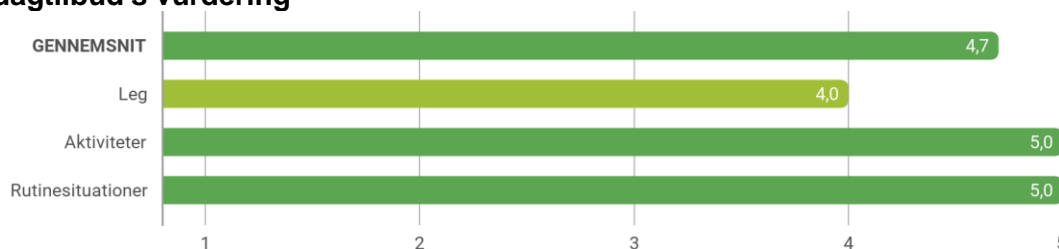
I Timring børnehave og vuggestue arbejder vi bevidst med vores hverdagsrutiner. Vi har reflekteret over den måde som vi modtager børnene på, måden vi spiser morgenmad på, hvordan vi spiser madpakker, går på badeværelset, går i garderoben mm. For os er det vigtigt, at dagens rutiner og dagens rytme danner et skelet for vores pædagogiske arbejde i hverdagen og skaber et miljø for læring. Rutiner er for børnene genkendelig, gennemsigtig, overskuelig og tryghedsskabende, hvilket giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig, dannes og samtidig giver det barnet ro, til at danne erfaringer. Hos os inddrager vi børnene i hverdagsrutinerne. På den måde oplever børnene succes, de øver sig i at blive selvhjulpne, får livsmod og udvikler sociale kompetencer. Vi efterser jævnligt vores læringsmiljøer. For os er det vigtigt at læringsmiljøerne er dynamiske og altid understøtter den nuværende børnegrupes behov for leg og mulighed for fordybelse.

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse udvalgte dimensioner?

2.6.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

2.7 Samarbejde med forældre om børns læring

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske praksis, så vi har et stærkt pædagogisk læringsmiljø i både leg, aktiviteter og rutiner?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, læring, udvikling og dannelse?

- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning?

Samarbejde med forældre om børns læring:

Forældre og pædagoger har hver især en unik indsigt i barnets liv, og når de samarbejder om deres perspektiver og erfaringer, skaber de sammenhæng i barnets liv, der er med til at skabe trivsel og udvikling. I Timring børnehave og vuggestue ser vi samarbejdet med forældrene som en meget vigtig del af det pædagogiske arbejde. Vi ser vores forældre som en ressource og samarbejdet med dem er en vigtig faktor for at skabe et trygt børnemiljø, hvor der er mulighed for trivsel, læring og udvikling.

Samarbejdet handler om at vi sammen er nysgerrige på hvad der er vigtigt for barnet, det handler om at tale om eventuelle udfordringer i enten hjemmet, vuggestuen eller børnehaven. Når vi deler vores viden, er det med til at skabe en sammenhæng i barnets hverdag – Det skaber tryghed og trivsel.

I Timring børnehave og vuggestue er vi bevidste om vores rolle i at etablere en åben og tillidsfuld relation til forældrene. Inden barnet starter i vuggestue eller børnehave bliver familien tildelt en kontaktpædagog. Vi afholder et opstartsmøde, hvor det nye barn sammen med forældrene har mulighed for at se vores institution. Der er her samtidig mulighed for kontaktpædagogen at indhente relevant viden om barnet, der kan støtte trivsel og udvikling.

I det daglige bruger vi kommunikationsplatformen Aula til at sende beskeder, dokumentere hverdagen med billeder til den samlede forældregruppe. Det er også her vi beskriver, hvad vi i vuggestuen og børnehaven lige nu er optaget af, hvilke aktiviteter/temaer vi arbejder med. og hvordan forældrene kan understøtte det derhjemme.

Vi værdsætter også den daglige garderobe snak i det omfang, hvor det er muligt. Har forældre brug for en længere snak, aftaler vi et tidspunkt til en samtale. Vi vil gerne undgå at forlade en større børnegruppe og den aktivitet vi har i gang med børnene, ligesom vi finder det nemmere at snakke sammen i et uforstyrret rum uden børnene som medlyttere.

I Timring børnehave og vuggestue vil vi gerne inddrage forældrene og styrke forældre fællesskabet. Derfor inviterer vi i løbet af året forældrene ind til forskellige arrangementer som fx "kaffe på kanden", sommerfest, forældremøde, julearrangementer osv. Vi oplever at forældrene med deres deltagelse opnår en større tilknytning til vuggestuen og børnehaven, samtidig med at fællesskabet forældrene imellem er med til at styrke børnefællesskabet. I 2023 iværksatte vores forældrebestyrelse trivsel grupper for forældre og børn i de forskellige basisgrupper. Et tiltag som skal være med til at styrke børnefællesskabet så tidligt som muligt. Et stærkt og udviklende børnefællesskab skabes i et samarbejde mellem forældre og pædagogisk personale.

Vi afholder også løbende samtaler, som har det formål, at vi i fællesskab sikrer os barnets trivsel, udvikling og læring. Til de forskellige samtaler udfyldes der forinden en dialogprofil i Hjernen og Hjertet af både forældre og pædagog. Dialogprofilen danner udgangspunktet for samtalen. Udover de planlagte samtaler kan der i Timring børnehave og vuggestue altid afholdes yderligere samtaler, hvis behovet opstår.

Det er vores mål at skabe en kultur, hvor dialog og samarbejde er i højsædet - Både når barnets trivsel og udvikling forløber uden bump, men i høj grad også når det modsatte gør sig gældende.

Vi er bevidste om, at alle forældre er forskellige med hver deres hverdagsliv, men at alle forældre skal føle sig set og hørt - Også når tingene bliver svære.

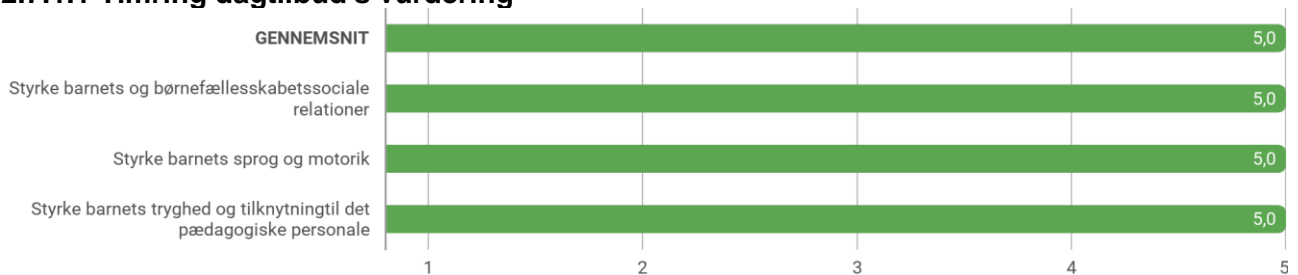
Dette er en konstant og dynamisk pædagogisk arbejdsopgave, som vi vil blive bedre til at reflektere og evaluere over. Samtidig er vi bevidste om, at vi i personalegruppen skal prioritere kommunikationen på Aula i høj grad og det er noget vi hver dag øver på at blive bedre til. Det er vigtigt, at forældrene får et indblik i børnenes hverdag i vuggestuen og børnehaven, da det giver forældrene mulighed for at understøtte sammenhængen derhjemme.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for disse udvalgte situationer?

2.7.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

2.8 Børn i udsatte positioner

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljøer, så de understøtter læring, trivsel, udvikling og dannelse hos børn i udsatte positioner?
- Har vi i tilstrækkeligt omfang faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i vores pædagogiske læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi har blik for alle de børn, der er i periferien af børnefællesskabet - og dem, hvis udsathed er mindre synlig?
- Hvordan fungerer vores eventuelle samarbejde med andre instanser som PPR, sundhedspleje, tale-hørepedagog mv.?

Børn i udsatte positioner:

Mangfoldighed er en styrke for fællesskabet. Respekt for fællesskaber og respekt for forskelligheder går hånd i hånd.

Vi er i Timring børnehave og vuggestue bevidste om, at vi med pædagogisk indsats og med de ressourcer vi har til rådighed, skal gøre en forskel for alle børn. Nogle børn har særlige behov og brug for ekstra støtte. Denne støtte er det vores opgave at give et barn i en udsat position. Hos os er der plads til forskelligheder, her får børnene forskellige tilbud, så de opnår samme muligheder. Vi har fx børn der ikke nødvendigvis skal på legepladsen, da de kan have behov for ekstra pauser. Andre har brug for meget forberedelse og her vil vi typisk bruge timetimeren som et pædagogisk redskab. Vi arbejder med redskaberne fra Herning Modellen, som er med til at opbygge børnefællesskaber, og opbygge og styrke positive relationer. I det daglige pædagogiske arbejde danner anerkendelse, ros og opmuntring rammen for vores arbejde. For at få et barn til at holde fokus på den ønskede adfærd anvender vi fx nabo ros, ligesom vi i hverdagen også benytter beskrivende kommentarer omkring følelser, sociale kompetencer mm.

I Timring børnehave og vuggestuen har vi et særligt fokus på vores overgange. Nogle børn har svært ved hverdagens mange overgange – skift fra en aktivitet til en anden, overgangen fra fx madpakketid, til badeværelset og videre til garderoben. Vi guider og støtter barnet i at kunne strukturere hverdagen. Fx har vi i gangen en stor tavle med piktogrammer, således alle børn kan følge med i dagens rytme.

I vores hverdag forsøger vi at skabe en kultur, hvor vi alle respekterer og accepterer hinanden, som vi er. Vi bemærker når børn er fraværende og italesætter overfor barnet, at det har været savnet. For os har alle en plads i og en værdi for fællesskabet.

På de månedlige personalemøder har vi løbende refleksioner over, hvordan vi bedst muligt kan understøtte børn i udsatte positioner i hverdagen, således der sikres trivsel, dannelse, læring og udvikling for hele børnegruppen. I det pædagogiske arbejde med børn i udsatte positioner prioriterer vi samarbejdet med både forældre og andre faggrupper meget højt.

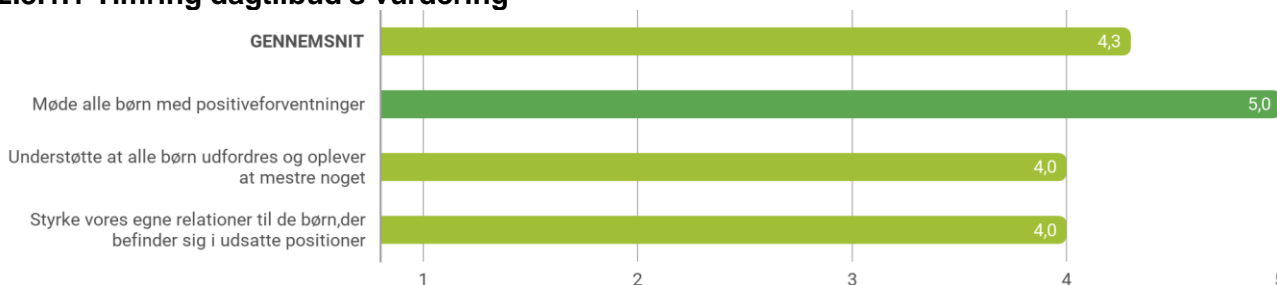
Vi har på samarbejds møderne mulighed for at inddrage alle partner rundt om barnet og forsøge at skabe løsninger i fællesskab for at fremme børn i udsatte positioners trivsel, udvikling og læring. Med en synlig rådgiver i vuggestuen og børnehaven har vi yderligere fået mulighed for sparring og vejledning til det der i øjeblikket rører sig.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse udvalgte pædagogiske tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.8.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

2.9 Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilke gode eller dårlige erfaringer har vi med pædagogiske tiltag og initiativer rettet mod kommende skolebørn?
- Hvad mener vi, er de vigtigste faktorer for, at børn oplever tryghed og sammenhæng i overgange?
- Hvordan oplever vi samarbejdet med skole, fritidshjem/SFO eller andre dagtilbud i forbindelse med overgange?
- Hvordan kan vi følge op på, hvordan børnene har oplevet overgangen fra dagtilbud til skole eller SFO/fritidshjem?

Pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til overgange:

I Timring børnehave og vuggestue samarbejder vi omkring det at skabe en rød tråd i barnets liv. Den røde tråd er et udtryk for den sammenhæng, der er helt fra vuggestue og dagpleje over børnehave til skolen og SFO. Vi er en lille institution, hvor muligheden for at alle børn, forældre og personale kender hinanden rigtig godt, er til stede. I det daglige er vi "et" hus, som har kendskab til hinanden – Vi leger på tværs af basisgrupper, vuggestue og børnehave. I ferieperioderne har vi sammenpasning med læringscenterets SFO.

Overgangen fra dagpleje/vuggestue til børnehaven:

Ovenstående betyder at alle vuggestuens børn allerede inden børnehavestart møder og har kendskab til institutionens omgivelser og børn, ligesom personalet også bliver kendte. Daglejerne i Timring besøger os fast en dag om ugen, ligesom Månen også fungerer som gæstedagleje. Dette er med til at lette overgangen fra dagpleje til børnehave, da dagplejebørnene bliver fortrolige med vores omgivelser og til personalet. Daglejerne benytter ligeledes skolens gymnastiksal i perioder.

Overgang fra børnehave til SFO/skole:

Når barnet er kommet i børnehave, vil de opleve mange fælles aktiviteter med skolen og SFO'en. Vi har hvert andet år en fælles emneuge (de lige år), hvert år i juni en fælles sommerfest, en fælles motionsdag, luciaoptog ligesom vi jævnligt bruger skolens faciliteter som fx gymnastiksal, legeplads, bibliotek, multilokale mm.

I efteråret før vores ældste årgang skal starte i skole indleder vi et førskoleforløb, som ledes af en medarbejder, som både har timer i børnehaven og i SFO'en. I dette forløb snuses der på en legende måde til, hvad man laver i skolen. På den måde understøttes børnene i at møde nye udfordringer, fordybe sig og børnene får mulighed for at udvikle nysgerrighed overfor bogstaver, tal mm. Vi starter desuden forløbet "legeøen", som er en forløber til "Hop om bord", som er det pædagogiske læringsmateriale børnene møder i børnehaveklassen. Førskoleforløbet består også af aktiviteter med de venner, der nu går i børnehaveklasse. Vi har fastsat aktiviteter i samarbejde med børnehaveklasselæreren og SFO pædagogen - Fx bålaktivitet, temadag med fokus på et

kreativt projekt, (som bliver udsmykket på skolen - til stor glæde når børnene starter i SFO). Børnene er også en dag med i skolen, hvor de følger børnehaveklassens hverdag. Forældrene inviteres i efteråret til "indskrivningsmøde", hvor vi fortæller om førskoleforløbet og de møder ansatte fra SFO og børnehaveklassen. I foråret inviteres både børn og forældre til opstarts arrangement, hvor børn og forældre er på løb rundt på skolen og børnene møder deres venskabsvenner (4. kl. som skal tage sig lidt ekstra af de nye elever).

Hvis vi eller forældrene finder det nødvendigt, arrangerer vi et overleveringsmøde, hvor alle relevante parter mødes. Her deler vi relevante oplysninger, der kan være nyttig viden i forhold til barnets dannelse, trivsel, læring og udvikling.

De dagelige overgange:

I vores daglige pædagogiske arbejde anvender vi i høj grad forberedelse og visualisering til at lette hverdagens overgange for alle børn. De børn der har brug for at blive forberedt vil fx få en mundtlig besked: *"Om ikke så lang tid skal vi rydde op, I kan nå at lege lidt mere"*. Andre har brug for at vi er mere konkrete – Her sætter vi timetimeren og siger *"Når timetimeren bipper hjælper vi hinanden med at rydde op"*. Så kan der også være børn, som har brug for at vi voksne fysisk, guider dem fra en aktivitet til en anden.

Dagens program hænger tilgængeligt på tavlen på gangen, så personale og forældre kan understøtte børnene visuelt i de aktiviteter vi i løbet af dagen skal lave.

At understøtte og skabe trygge overgange og sammenhænge i barnets hverdag sker i tæt samarbejde mellem forældre, dagtilbud, skole og SFO. Ved at sikre en god overgang dannes der grundlag for at barnet trives, lærer og udvikler sig i det nye pædagogiske læringsmiljø.

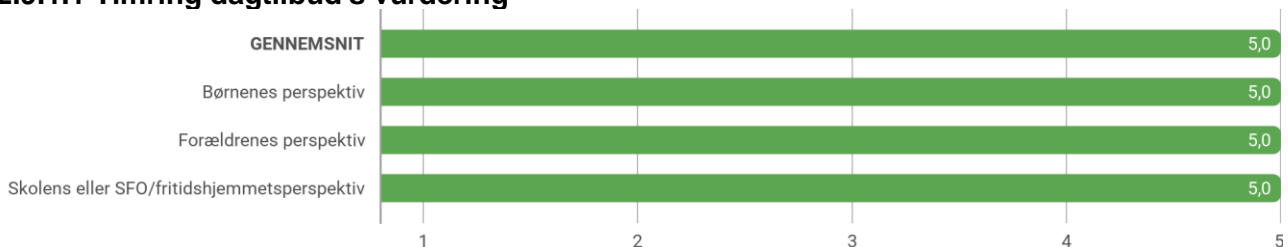
I Timring Skole og dagtilbud værner vi om det tætte samarbejde, som vi ser som en styrke for alle læringscenterets børn - Vi ved nemlig at når børn oplever gode overgange, så gavner det barnets trivsel og læring i overgangsperioden som fx ved skolestart.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad inddrager vi disse udvalgte perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

3 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2019 - FOKUSOMRÅDER

3.1 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer i løbet af dagen?
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Samspil og relationer:

I Timring vuggestue og børnehave vægter vi samspillet og relationer meget højt. Vi er af den overbevisning, at hvis vi som mennesker - store som små - skal lykkes, så kræver det, at vi etablerer sunde og stærke relationer til andre mennesker og mindst os selv. Det er i samspillet med andre vi lykkes.

I Timring vuggestue og børnehave skal børnene støttes i at kunne mærke sig selv, være nysgerrige og kunne være kritiske over for det de møder. At kunne "træffe de gode valg" er ikke altid nemt. Det appellerer til, at vi har mange forskellige kompetencer, særligt evnen til at være både social og kunne være sig selv. Evnen til at finde sit kulturelle fodfæste og nysgerrighed, at være kritisk, demokratisk og hensynsfuld/empatisk er centralt i vores pædagogiske arbejde. Mestring af følelser er grundlæggende i hele barnets periode i Timring vuggestue og børnehave og alle følelser er lige vigtige. Vores fokus er at anerkende barnets følelser og give barnet de bedste strategier til at håndtere og rumme dets følelser på den mest hensigtsmæssige måde.

Børn gør deres bedste og vil samarbejde – Derfor er vi bevidste om, at det er vores ansvar som pædagogiske medarbejdere at møde børn ressourceorienteret og med positive forventninger. For at sikre barnets trivsel, er det vigtigt at barnet oplever sig som en del af et eller flere meningsfulde børnefællesskaber. Det er det pædagogiske personale der har ansvar for relationen, og som understøtter en tæt og tillidsfuld relation, både mellem børn/børn og børn/voksne. Det er vores overbevisning, at relations arbejdet er afgørende for barnets udvikling og trivsel. Vi ser alle børn som ressourcefyldte, vi er nysgerrige på barnets intention og handler på barnets initiativer – og sammen med barnet understøtter eller skaber vi gode strategier for samspil – særligt med fokus på børnefællesskaberne. Nysgerrige mennesker - store som små - møder andre åbent i samspillet og ser forskellighed som en styrke. Vi anerkender barnets følelser og barnets

bestræbelser og har i mindre grad fokus på selve resultatet. Vi guider og vejleder barnet ud fra situationen, så børn kan regulere sig i forhold til sig selv og deres samspil med andre.

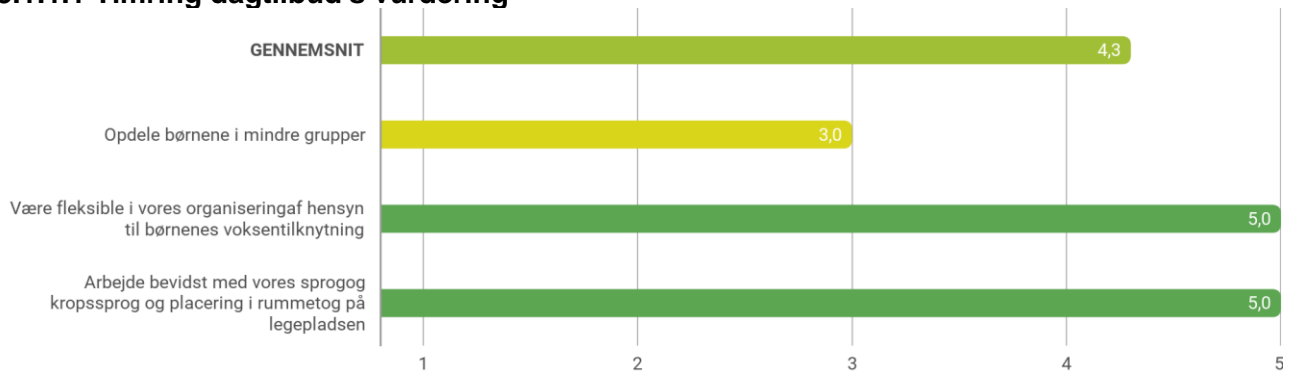
De voksnes tid er opdelt i tid med børnene og tid uden børn, for at sikre nærvær og tilgængelighed. Vi vil se børn, der mødes af voksne, som er nærværende i både deres verbale og nonverbale kommunikation. Vi støtter børnenes mulighed for deltagelse i store og små fællesskaber, samt fællesskaber, hvor vi sætter rammen. Strukturerede læringsmiljøer og tydelige roller bidrager til pædagogiske medarbejdere, der er nærværende.

3.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på disse udvalgte tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

3.1.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

3.2 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan evaluerer vi det pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for på aktiviteterne eller på børnenes læring?

- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering til at justere vores pædagogiske læringsmiljø?

Evaluerende pædagogisk praksis:

Børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse er og bliver et voksent ansvar. En systematisk og udviklende evalueringskultur er derfor nødvendig for at kunne skabe udviklende og meningsfulde læringsmiljøer for børnegruppen. For at vi som professionelle pædagogiske medarbejdere kan fastholde fokus på det, der virker, barnets ressourcer og have mod til at gå nye veje, kræver det en stærk evaluerende pædagogisk praksis. Evaluering skal give mening, og det skal være enkelt og udbytterigt på én gang. Vi er bevidste om at sådan en kultur har brug for at blive plejet, dyrket og passet på over lang tid.

Det vigtigste i Timring vuggestue og børnehave er at der skal være plads til at fejle. Barnets perspektiv er og skal være grundstenen i den pædagogiske praksis og grundlæggende i den evaluerende praksis.

I Timring børnehave og vuggestue har vi igennem de sidste år systematisk reflekteret og evalueret over vores læringsmiljøer. Vi har udover vores almindelige personalemøder også afholdt pædagogiske dage, hvor der har været mulighed for sammen at gå i det reflekterende rum. Vi har bl.a. set på, hvordan læringsmiljøet kunne optimeres, så de i højere grad kan understøtte børneperspektivet, samtidig med at læringsmiljøet også understøtter børn i udsatte positioner, vores flersprogede børn og det enkelte barns trivsel, dannelse, læring og udvikling.

Det har været - og er stadig - en meget spændende proces at se på sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljøer og børnegruppens trivsel og udvikling.

Vi er ikke i mål og måske kommer vi det aldrig, da vi hele tiden bliver klogere på vores praksis og tager nye input ind. Vi gør med sikkerhed det bedste vi kan.

Vi har fokus på en høj grad af dokumentation. Vi skal professionalisere dokumentationen, så den på samme tid giver forældrene/øvrige indsigt i vores faglighed, og samtidig sikrer det bedste udgangspunkt for refleksion og evaluering. Evalueringen og den efterfølgende justering sker i forhold til rutiner og læringsmiljøer inde, som ude, hvor vi er nysgerrige på "Giver det mening for børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse?" og "hvad gør, at vi lykkes eller ikke kom i mål?"

I Herning Kommune er "Hjernen og Hjertet" det centrale redskab til både dokumentation og evaluering. I Timring vuggestue og børnehave arbejder vi kontinuerligt på at sikre så få arbejdsgange i forhold til dokumentation og evaluering. Vi har fokus på inddragelse af barnets/børnenes perspektiv, så vi løbende stiller os selv spørgsmålet "Hvad er det børnene får ud af det, og hvilke ord bruger de om deres oplevelser?"

Vores mødestruktur er planlagt, så der kan være fokus og plads til implementering og ikke mindst systematisk evaluering. Evalueringerne skal slutte af med perspektivering, så vi er sikre på, at vores næste, bedste handlinger er ud fra der, hvor vi er kommet til.

Kollegial nysgerrighed bruger vi i hverdagen og understøttes af den pædagogisk leder, som er tæt på den pædagogiske praksis og som "oversætter" det pædagogiske grundlag til hverdagen, når nødvendigt.

Desuden har vi i Timring vuggestue og børnehaven en sprogvejleder, som bidrager med professionel specialiseret viden.

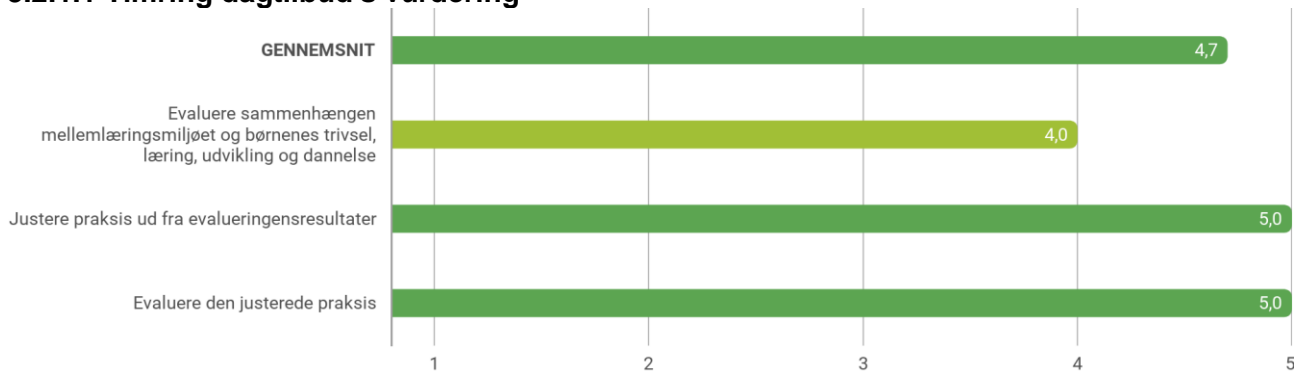
3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad er vi opmærksomme på disse udvalgte dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

3.2.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

4 ØVRIGE KRAV TIL LÆREPLANEN

4.1 Inddragelse af lokalsamfundet og forældrebestyrelsen

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Timring vuggestue og børnehave er sammen med skolen og SFO'en en aktiv del af byens lokalsamfund. Byen har et aktivt foreningsliv, og derfor ligger det os meget naturligt at inddrage lokalsamfundet i vores pædagogiske læringsmiljøer.

Ud over et aktivt udeliv i vores skønne naturgrønne område, har vi ligeledes et aktivt samarbejde med de mange foreninger.

Vi har fx et fast samarbejde med Aktiv Timring. I uge 24 er læringscenteret en fast del af aktivugen, hvor vi enten optræder, udstiller eller på anden vis deltager.

I december måned deltager vi til julegudstjeneste i Timring Kirke, hvor vores ældste årgang opfører krybbespil i samarbejde med den lokale præst.

Siden 2013 har børnehaven haft et meget tæt samarbejde med Møltrup optagelseshjem. Hver anden uge besøger vores ældste årgang Møltrup optagelseshjem. Her følger vi årets gang i stalden, i frugthaven, i værkstederne mm. Det er en fast beboer der følger os rundt på optagelseshjemmet.

Timring Skole og dagtilbud har en aktiv fællesbestyrelse. Den består af forældrevalgte fra vuggestuen/børnehaven og SFO & skole, 2 medarbejderrepræsentanter og ledelsen.

4.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30)

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Et godt fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø i et sundt fællesskab fremmer børns mulighed for trivsel, udvikling, dannelse og læring. Det arbejder vi for i Timring vuggestue og børnehave. Vi har de seneste år været i gang med en større om etablering af vores læringsmiljøer. I den proces har vi reflekteret meget over at skabe de bedste betingelser for børnemiljøet.

- Hvad er vores nuværende børnegruppe optaget af?
- Hvad skal hvert lege-læringsmiljø indeholde
- Hvordan kan vi tydeliggøre rummets og læringsmiljøets muligheder for leg/aktivitet.
- Hvordan anvender vi rummets lys på bedste måde
- Hvordan skaber vi mulighed for fordybelse og koncentration?
- Hvordan sikre vi mulighed for mange forskellige typer af lege og læring
- Hvordan sikre vi os et rimeligt støjniveau?
-

Vi har bevist afgrænset rummet med den måde møblerne er blevet placeret på. På den måde bliver der skabt flere små lege-læringsmiljøer i det store rum. Bagbeklædningen af fx kommode og hule er en whiteboardtavle og magnetstavle, ligesom vi også har tænkt væggene ind i læringsmiljøet. Dette skaber mange flere muligheder for leg. Vi har ligeledes erstattet en del af vores borde med væghængte borde, da vi oplevede at spisepladserne tog rigtig meget plads i rummene – plads som kunne bruges mere konstruktivt i forhold til børnemiljøet.

Mange af vores møbler er flytbare og i forskellige højder, så der fx kan sidde på et lavt bord, men man kan også stå og lege rundt om det. I vuggestuen kan møblerne desuden tåle at blive klatret og kravlet på og igennem. Det er med til at skabe fleksible og dynamiske miljøer for børnegruppen.

Udenfor har vi højbede, en lille skov, en jordbakke der står vildt hen med lidt længere græs. Det giver nogle andre muligheder for leg og oplevelser.

De fleste af vores legeredskaber på legepladsen er bygget i naturmaterialer. Det falder flot ind i naturen og vi synes det giver ro til øjet.

Vores bål hus med siddepladser er også af træ og afspejler ret godt den måde, vi gerne vil være i naturen på.

Æstetik og pædagogik skal følges ad. Vi forsøger at skabe et godt æstetisk børnemiljø med pædagogikken som det centrale.

På gangen har vi visualiseret dagens program for børnene, så de altid kan følge med i hvor på dagen vi er og hvad vi skal. På vores kurve med legetøj er der billeder, så børnene nemt kan rydde op og gøre klar til de næste børn der skal lege der. Vi vægter oprydningen ret højt, da vi mener at det giver børn og voksne et overblik over det de skal bruge, frasortere støj og skaber god legeværdi for børnemiljøet.

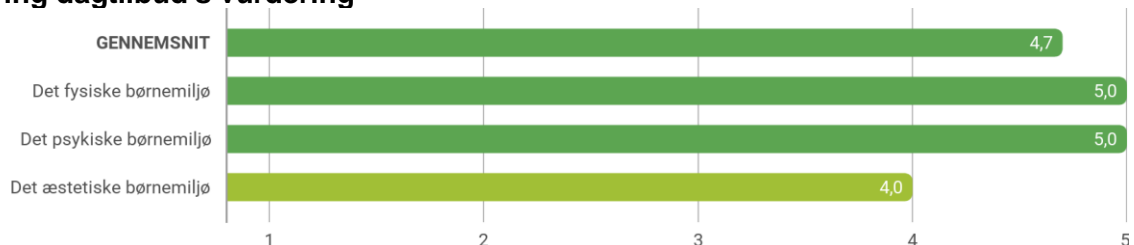
Som tidligere nævnt har samspillet og relationerne i Timring vuggestue og børnehave stor betydning. Samspillet tager udgangspunkt i anerkendelse, opmuntring, motivation, og at have en åben og nysgerrig tilgang til børnene. Hos os prioriterer vi, at alle børn føler sig som en del af et meningsfuldt fællesskab. Trivsel er nøgleordet, da børn kun kan lære og udvikle sig, hvis de trives. Vi er opmærksomme på at kommunikationen - både den verbale og den nonverbale – i børnemiljøet bærer præg af en anerkendende kommunikation. Vi er bevidste om, at den måde vi taler om og til hinanden har en stor betydning for, hvordan vi opfatter hinanden. Vi har fokus på et børnemiljø, hvor alle passer på hinanden, lærer hvordan man er en god ven og at der i vores fællesskab er plads og respekt for forskelligheder.

4.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Timring dagtilbud's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

4.2.1.1 Timring dagtilbud's vurdering

5 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

5.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
  - Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
  - Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.
-

Barnet skal have mod på livet, livsduelighed og styrkes i at møde nye udfordringer. Personalet i Timring Børnehaven og vuggestue bestræber sig på, at bidrage til at udvikle trygge, sunde og harmoniske børn, der igennem samvær med andre børn og voksne, udvikler selvstændighed, fællesskabsfølelse, nysgerrighed og mod til at turde tage nye udfordringer op. Vi arbejder med at få barnet til, at stole på egen dømmekraft og hjælper det til, at finde egne grænser og derved blive bevidst om sine egne styrker og svagheder.

I Timring børnehaven og vuggestue arbejder vi ud fra en forståelse af, at selvhjælpenhed styrker selvværdet, vores erfaring viser, at børnene "vokser" med ansvar. Vi støtter barnets initiativ og arbejder i mindre grupper for at opnå ovenstående, så det enkelte barn har mulighed for at blive set og hørt, som det er.

Gennem forskellige udfordringer og sanseindtryk er vi med til, at udvikle psykisk balance, overskud, glæde og forståelse hos barnet. Succesoplevelser, anerkendelse, ros, plads til at mestre færdigheder, sjov, grin og glæde er med til at udvikle det enkelte barn. Det er derfor betydningsfuldt, at den enkelte medarbejder viser entusiasme, glæde og begejstring, i forhold til sit arbejde med børnene.

Vi er opmærksomme på at:

- Børneperspektivet er omdrejningspunkt, i alle processer.
- At støtte barnet til at danne venskaber.
- Være nærværende, synlige og anerkendende voksne
- Lære barnet at sige til og fra, stole på egen dømmekraft og grænser ved at lære, at mærke efter om samværet/nærværet føles i orden.
- Give barnet mulighed for at være selvhjælpen, så barnet oplever at kunne mestre ting selv i hverdagen.

5.2 Social udvikling

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål

måltrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan

vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

I Timring vuggestue og børnehave lægger vi vægt på at barnet føler sig set og velkommen - og at det enkelte barn har en plads og en betydning i fællesskabet.

Barnet skal lære at indgå i sociale sammenhænge og respekterer andre mennesker. Samtidig skal det lære at håndtere de udfordringer, der er uundgåelige når mange er samlet på et sted. Det betyder, at vi i vuggestuen og børnehaven skal opmuntre det enkelte barn til at være opmærksom på de andre børn. Vi øver i hverdagen på at kunne lytte, vente, dele, hjælpe og tage hensyn til hinanden. Det er et fokusområde hver dag i både vuggestuen og i børnehaven - både inde og ude. Vi lægger vægt på at give barnet anerkendelse, tryghed, omsorg og forståelse, så det er i stand til at videreføre disse kompetencer i andre sociale sammenhænge. Børnene skal lære at lytte til – og vente på andre samt at mestre selvkontrol, så de bliver i stand til at kunne tilsidesætte egne behov til en vis grad.

Vi arbejder i mindre grupper og arbejder på, at alle skal have mindst en ven og mange legekammerater. Ligesom vi opfordrer forældrene til at tage del i børnenes relations dannelse, ved fx at lave legeaftaler i fritiden.

Vi er opmærksomme på at:

- Den sociale kompetence udvikles og styrkes igennem leg og aktiviteter.
- Øve børnene i turtagning, og at deles om legetøjet, således at barnet lærer at udsætte sine behov.
- Guide og coache barnet igennem konflikter på en hensigtsmæssig måde, så de på sigt lærer at løse dem selv. Vi arbejder ud fra redskaberne i Herning modellen.
- Vores læringsmiljø skaber plads til sociale lege.
- Vi voksne er til rådighed, nærværende og understøttende.
- Vi arbejder med Marys fondens "fri for mobberi"

5.3 Kommunikation og sprog

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen

af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder,

hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

For at børn kan agere i fællesskabet, er det vigtigt at kunne kommunikere med hinanden. Det er vigtigt at børnene kan lave aftaler og regler i legen, at de kan argumentere og komme med ideer så legen kan udvikle sig. Vi voksne har en rigtig vigtig rolle, og skal gå forrest for at introducere børnene for nye ord og for at øve turtagning.

I Timring vuggestue og børnehave sætter vi ord på vores handling, og vi forsøger at skabe en stemning, hvor der er god øjenkontakt, positivt kropssprog og hvor der er i en travl hverdag, er plads og tid til dialog.

I vuggestuen:

- møder vi børnene med en kommunikation af sproglyde. Vi pludrer, gentager og udveksler lyde. Vi lægger vægt på understøtte, det lille barns sprog gennem kropssprog, mimik og gestik.
- italesætter vi hverdagen og kobler sproget på vores handlinger, for på den måde at give børnene rammerne for, at forstå deres omverden og tilstedeværelse heri.
- giver vi børnene mulighed for at udvikle sit sprog gennem dagligdags aktiviteter. Vi sætter ord på det, vi gør, ser og oplever, og bruger hele sætninger. Vi anvender bl.a. sange, fagter, rim og remser som redskaber til at understøtte den sproglige udvikling. De daglige hverdagsrutiner har sin egen starts sang.
- har vi bøger i børnehøjde – De må læses med både øjne, hænder og mund.

I børnehaven:

- er vi bevidste om at veksle mellem at snakke – lytte – snakke op til fem gange.
- er vi også opmærksomme på at give plads til børnenes refleksion

Hold udkig

Giv tid

Lytte

- sætter vi ord på vores handlinger og er lydhør overfor børnenes signaler og deres forskellige udtryksformer.

- stiller vi åbne spørgsmål, som fx:

Hvad kunne du tænke dig at lave i dag?

Kan du fortælle mig, hvad der skete?

Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?

Hvad tror du, der vil ske, hvis man gør noget andet?

I både vuggestuen og børnehaven har vi fokus på at alle børn deltager i mindre fællesskaber, hvor vi forsøger at have et højt fokus på et nuanceret og alderssvarende sprog. De pædagogiske temaer vi i årets løb fordyber os i, understøttes altid med dialogisk oplæsning.

- Vi anvender sange, fagter, rim og ræmser som redskaber der kan understøtte den sproglige udvikling. Alle måltider i børnehaven starter med en sang.
- Vi bestræber os på, at vi har lege-læringsmiljøer som understøtter børns sproglige udvikling.
- I alle afdelinger har vi fx bøger i børnehøjde, der er plakater med tal og bogstaver, ligesom der også er adgang til små skriveværksteder.
- Vi har indrettet en sprogavillon, som er et pædagogisk læringsmiljø, der emmer af bøger og sprogkasser. Her bliver elementer og figurer fra historierne levendegjort i form af bamses, tegninger og figurer. Det er ofte her vi går hen i de mindre grupper, og når vi er på legepladsen, kan man få lov til at få en pause i sprogavillonen.

Vi har i institutionen et minibibliotek, hvor børn og forældre kan låne bøger med hjem. Det bruges rigtig meget. Vi skifter jævnligt ud i bøgerne og opfordrer gerne de familier der ikke når det "rigtige" bibliotek til at benytte sig af tilbuddet.

I juni 2023 gik hele institutionen i gang med NEBULA uddannelsen. Uddannelsen skal være med til at opkvalificere det pædagogiske personale i at understøtte børnehavens læringsmiljøer sprogligt.

Når barnet er 2 år, udarbejder kontaktpædagogen en sprogtrappe på barnet. Vores sprogvjleder laver sprogvurdering på alle 3 og 5-årige. Hos nogle børn vil det være nødvendigt at fortage en hyppigere test for at følge og støtte op omkring barnets sproglige udvikling.

Vi har et godt samarbejde med kommunens tale-høre-lærer, som vi jævnligt sparrer med i forhold til børns sproglige udvikling. Desuden inviterer vi forældre og tale-høre lærer ind til fælles-forums møde, hvis vi eller forældrene er bekymret for barnets sproglige udvikling.

5.4 Krop, sanser og bevægelse

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen

af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Børn skal igennem en væksel mellem bevægelse og stillesiddende aktiviteter få en forståelse af egen krop og en mestring af kroppens funktioner og færdigheder. At være en del af og indgå i et læringsmiljø, hvor der er plads til bevægelse, kreativitet og leg er med til at styrke barnets kropsidentitet igennem kropslige erfaringer i socialt samspil.

I Timring vuggestue og børnehave har vi tilrettelagt vores hverdag så børnene dagligt bruger sig selv motorisk – både inde og ude. Vi er bevidste om, at barnets kropslige læring sker gennem brug af kroppen, derfor forsøger vi at tænke krop, sanser og bevægelse ind i de forskellige aktiviteter. I vuggestuens indretning er der tænkt over det behov et mindre barn har for at udvikle sig motorisk. Møblerne er bygget, så barnet kan stå/rejse sig op, kravle igennem de nederste hylder og samtidig kan man også kravle op på et mindre bord, hvor man kan sidde og lege. I børnehaven har vi skabt læringsrum, hvor i dans, leg og bevægelse kan indtænkes. Vi har rum, hvor der er mulighed for at bevæge sig til musik, danse og lege stop dans. I vores puderum, er der mulighed for lidt mere fysiske lege i form af pudekamp, tumle, slås lege mm. Vi bruger både "Action Kids" og hoppeline til børnegruppen.

Vi prioriterer hverdagsrutinerne og den læring der her er til stede for børnegruppen. Det er i disse rutiner børnene inddrages og det er også her vi arbejder på at hjælpe børnene til at blive selvhjulpne. Børnene øver sig fra de er helt små med af/påklædningen, kravler op/ ned fra puslebordet, børnene henter selv deres madkasser og rydder ligeledes op efter dem selv efter frokost. Her understøtter vi børnene ved at give dem tid til selv at gøre det, de motorisk formår og ved at være tålmodige, så vi ikke fratager barnet muligheden for læring og udvikling.

Finmotorikken øver vi ligeledes dagligt når vi fx tegner, klipper, klistrer, lægger puslespil, laver halskæder, bygge med Lego osv. I vores læringsrum er mange af vores materialer placeret i børnehøjde, så de altid er tilgængelig for børnegruppen.

Vi bruger legepladsen i alt slags vejr, og derved erfarer børnene de forandringer der sker igennem årstidernes skiftende. Børnene mærker både kulde, varmer, regn og blæst. På legepladsen har vi plantet krydderurter som vi fx bruger når vi laver mad over bålet. De er med til at skærpe børnenes lugte- og smagssans, ligesom maden der både dufter og smager.

Der er også forskellige legeredskaber tilgængelig, som understøtter barnet tre motoriske grundsanser. Det er også herude vi klatrer i træer, træner balancesansen i det ujævne terræn i vores lille skov og når vi løber op og ned ad jordbakken. I sandkassen eller på græsplænen laver vi forhindringsbanen, som kan udfordre børnene motorisk.

I Timring vuggestue og børnehave finder vi det vigtigt, at børnene lærer at mærke behovet for indre ro. Derfor bruger vi i perioder massageprogrammet fra "Fri For Mobberi" og forskellige yoga øvelser. Samtidig har vi stor glæde af, at børnene får oplevelsen af at pausetid, er noget positivt som giver ro og energi.

Vi er opmærksomme på at:

- Læringsmiljøet udfordrer børnegruppen til både fysiske aktiviteter og stillesiddende aktiviteter
- Læringsmiljøet stimulerer syns-, lugte-, smags- og høresansen
- Bevægelse er en naturlig del af hverdagen
- Bruge nærmiljøet som et læringsmiljø
- Barnet lærer hvad der sker inden i kroppen
- Bruge rim
- Barnet skal være i et miljø, hvor det har mulighed for at opleve glæde og velbehag ved bevægelse og opmuntres til at bevæge sig

Børnene får lov til at lege med vand, mudder, dej, maling, smage, dufte, lyde m.m. så begreberne får flere meningsfulde betydninger og sanserne stimuleres

5.5 Natur, udeliv og science

Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af

temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder,

hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Igennem oplevelse i og med naturen skal barnet have mulighed for at udvikle glæde og respekt ved naturen.

I Timring børnehave og vuggestue lægger vi vægt på, at det enkelte barn skal have mulighed for at udfolde sin nysgerrighed og få næring til den.

Børn er fulde af fantastiske spørgsmål. Når de udforsker verden, har de ikke nødvendigvis brug for færdige svar, de har derimod brug for voksne, som er opmærksomme på deres nysgerrighed, og som har lyst til at gå på opdagelse sammen med dem. Vi oplever, at børn undersøger naturfænomener helt af sig selv; de observerer, undersøger, eksperimenterer og udforsker, når forståelsen af verden skal udbygges.

Ligeledes lægger vi vægt på, at børnene får en forståelse, respekt, samt en glæde ved at være i naturen. Vi er så heldige at bo i et område, hvor der er masser af natur i lokalmiljøet.

Vi er ude hver dag, gerne flere gange, på legepladsen eller i nærområdet. Vi holder øje med årstidernes skifte, er det varmt eller koldt, blæser det eller er her helt vindstille. Hvert forår har vi fokus på at så frø, se det spirer i vores plantekasser på legepladsen. Vi afholder ligeledes bedsteforældredag hvert forår, hvor bedsteforældrene planter blomster med deres børnebørn. Det giver resten af sommeren anledning til masser af dialog og ejerskab for børnenes blomster.

Børn helt ned i vuggestuealderen har et naturligt behov for at undersøge ting via deres sanser. F.eks. er måltidet et sted hvor der undersøges: Hvad er mon hårdt/blødt, hvad mon der sker når koppen vendes på hovedet?

De yngste børn undersøger matematiske fænomener, når de putter i putkasser, leger med små og store dyr, hjælper med at dække bord, bemærker forskelle og ligheder (stor/lille kop, cirkler/firkanter, røde/blå, striber/prikker). Det at træne rækkefølgen som tøjet skal tages på, er et eksempel på starten på matematiks opmærksomhed. (Strømperne før skoene, flyverdragt har 4 hjørner, hvor skal benene i?)

Efterhånden som barnet bliver ældre udvides repertoire af, hvad der skal undersøges og afprøves, både i forhold til sprog, natur, kroppen og kulturelle udtryksformer.

Vi er opmærksomme på at:

- Vi i vores praksis er bevidste om, vigtigheden ved at opdage, hvad det enkelte barn viser interesse for og får udbytte af at fordybe sig i.
- Vække interesse for natur og naturfænomener. Ved selv at bringe forskellige emner i spil, f.eks. ved at så og holde køkkenhave, hvor vi arbejder med fra jord til bord, planter frø og følger udviklingen.
- Ved at vende sten og træstammer for at vække interesse for, hvad der gemmer sig af edderkopper, bænkebidere, regnorme og andre spændende beboere i ly af mørket.
- Årstidernes skifte, kreativ brug af naturens materialer - Pinde der bliver til fiskestænger, bark bliver til små fisk i vandpytten mm.

5.6 Kultur, æstetik og fællesskab**Det pædagogiske læringsmål**

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i

beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål

er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab?**Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:**

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
  - Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
  - Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.
-

Kultur danner rammen for de værdier, omgangstonen og hvordan vi møder andre mennesker. De værdier, normer og holdninger vi, som menneske besidder er kulturdannende. I vores samfund eksisterer der grupper af mennesker med deres egen særlige kultur. Kultur er også en skabende kraft, som aktiverer børnenes sanser og følelser. Det er også kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagen. Fælles for kulturer er, at de har forskellige udtryksformer i deres former for kunst, litteratur, musik og sang.

I Timring børnehave og vuggestue finder vi det vigtigt, at børnene får kendskab til den kultur vi lever i, men også at de tilegner sig en viden om andre værdier og andre måder at leve på. Vi vil gerne, at børnegruppen får en forståelse og respekt for de forskelligheder, der er i det samfund vi lever i. Vi har i Timring børnehave og vuggestue et tæt samarbejde med Møltrup optagelseshjem, som er et hjem for hjemløse mænd i alle aldre, der ønsker at leve i et alkohol- og stoffrit miljø. En gruppe af børn besøger hver uge Møltrup, hvor vi følger årets gang på gården. Vi bliver vist rundt af en beboer. Dette samarbejde er unikt, og det giver vores børn en forståelse for et mangfoldigt fællesskab.

Vi ønsker ligeledes, at børn i Timring børnehave og vuggestue udvikler respekt, tolerance og omsorg i mødet med andre mennesker. I hverdagen arbejder vi ud fra Herning modellen, som bygger på en positiv og anerkendende tilgang til andre. Ligeledes bruger vi ”Fri for Mobberi” materialet, som lærer børnene på en legende måde, hvordan man er en god ven.

For os er det også vigtigt at fastholde årstidsbestemte traditioner – både højtider, men også vores egne. Det giver børnene kendskab til traditionerne og det styrker fællesskabet og samværet både i hele læringscenteret. Af faste traditioner kan nævnes: fastelavn, påskepyntning (nogle gange har vi pyntet op i lokalområdet fx på torvet, det grønne område), Sankt Hans på legepladsen, sommerfest med Aktiv Timring, bedsteforældredag, emneuge med skolen, julepyntning, luciaoptog som vi går på skolen og juleafslutning, hvor ældste årgang opfører krybbespil i kirken. Traditionerne understøttes af rim/remser, sange, sanglege, bøger og aktiviteter som relaterer til højtiden.

Vi har i vuggestuen og børnehaven fokus på vores indretning, hvordan vi har indrettet vores læringsmiljø og hvordan vi udstiller og udsmykker børnenes tegninger og kreationer. Til samling eller i lege-læringsgruppe inddrager vi forskellige kulturer, og vi har dialoger om, hvordan vi bor og hvordan vi gør tingene hjemme hos os.

I rollelegen lærer børnene også om hinandens kultur og de normer der er til stede i de forskellige familier – Er det mor eller far der laver mad? Hvem går på arbejde? Hvem hænger tøjet op? Og hvem slår græsset?

Vi er opmærksom på at:

- Læringsmiljøet understøtter børnenes fantasi og kreativitet
- Læringsmiljøet er et demokratisk fællesskab, som sikrer deltagelses muligheder af alle børn
- Børnene får kendskab til forskellige former af materialer i de kreative processer
- Bøger, lærings app og bl.a. film for de mindste fra filmcentralen kan understøtte barnets kulturelle læring
- Vi voksne er lydhøre og understøtter børnene i selv at skabe kulturelle udtryk
- Der er forståelse og respekt for forskelligheder i fællesskabet